

Szkoła
Podstawowa
nr

6

imienia
Jana Kochanowskiego
w Malborku

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

"Wybierz pracę, którą kochasz, a nie będziesz musiał pracować nawet przez jeden dzień w swoim życiu"
Konfucjusz

Rok szkolny 2021/2022

SPIS TREŚCI

1. Podstawa prawna	3
2. Założenia programu	3
3. Podstawowe pojęcia	3
4. Cele ogólne realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego	4
5. Cele szczegółowe i treści programu	5
6. Adresaci programu	7
7. Osoby realizujące program i ich zadania	8
8. Metody, formy i zasoby pracy	10
9. Efekty działań WSDZ	12
10. Realizacja programu w trakcie epidemii COVID-1	13
11. Ewaluacja programu	13
12. Załączniki:	
Załącznik nr 1: Program preorientacji zawodowej dla dzieci z oddziałów przedszkolnych	14
Załącznik nr 2: Program orientacji zawodowej dla klas I-III	17
Załącznik nr 3: Program orientacji zawodowej dla klas IV-VI	21
Załącznik nr 4: Program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII	25

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. póź. 996, 1000 i 1290)
- Przepisy w prowadzące ustawę – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz.60)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 – o Systemie Oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz.1943)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. u. z 2019 r., poz. 325)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591 z późn. zm.)

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

- Wybór zawodu nie jest pojedynczym, decyzyjnym aktem, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni kilku lat
- Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu
- Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj, poziom wykształcenia, wpływ środowiska
- WSDZ obejmuje pracę indywidualną i grupową z uczniami, rodzicami, nauczycielami i ma charakter działań planowych

PODSTAWOWE POJĘCIA

Działania związane z doradztwem zawodowym – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Preorientacja zawodowa – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Orientacja zawodowa – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I –VI szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII –VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych. Uczeń – dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej) (*„Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania WSDZ dla szkoły podstawowej”*, ORE, Warszawa 2017)

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy” (definicja A. Łukaszewicz, „Szkolny doradca zawodowy”, KOWEŻiU 2003).

CELE OGÓLNE REALIZACJI ORIENTACJI ZAWODOWEJ I DORADZTWA ZAWODOWEGO

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich prozawodowych marzeń.

Celem orientacji zawodowej w klasach I –III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

(„Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania WSDZ dla szkoły podstawowej”, ORE, Warszawa 2017)

Absolwent dokonuje trafnych decyzji edukacyjnych, podejmuje naukę w szkołach ponadpodstawowych zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, zdolnościami i możliwościami, w szczególności:

1. jest przygotowany do podjęcia trafnych decyzji o dalszym kształceniu i aktywności zawodowej,
2. umiejętnie określa swoje predyspozycje i zainteresowania,
3. jest przygotowany do samodzielności w różnych sytuacjach życiowych,
4. udoskonalił postawę kreatywności i przedsiębiorczości,
5. jest gotowy do wejścia na rynek pracy,
6. rozwinął umiejętności uczenia się przez całe życie,
7. poszerzył własną wiedzę, umiejętności i kompetencje społecznych,
8. jest świadomy odpowiedzialności za własną przyszłość zawodową,
9. jego rodzice są przygotowani do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nie decyzji edukacyjnych i zawodowych.

CELE SZCZEGÓŁOWE I TREŚCI PROGRAMU

W programie uwzględniono 4 obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe preorientacji, orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego:

1. Poznanie siebie (samopoznanie) - treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- Moje mocne i słabe strony
- Zainteresowania i predyspozycje zawodowe
- Umiejętność komunikacji
- Radzenie sobie ze stresem
- Zasoby (kompetencje, zdolności)

- Wartości
- Stan zdrowia
- Predyspozycje i preferencje zawodowe

Cele szczegółowe:

- Uczeń potrafi określić swoje mocne i słabe strony
- Uczeń potrafi określić swoje zainteresowania, uzdolnienia i predyspozycje zawodowe
- Uczeń potrafi zdiagnozować swoje zapotrzebowanie na informacje edukacyjne i zawodowe
- Uczeń zna zasady skutecznej komunikacji i bariery, które ją ograniczają
- Uczeń określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji
- Uczeń zna wartość pracy

2. Rynek pracy i świat zawodów - treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- Klasyfikacja zawodów i ich charakterystyka
- Zawody przyszłości, zawody nowe i deficytowe
- Charakterystyka rynku pracy
- Kształtowanie postaw przedsiębiorczych
- Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy
- Autoprezentacja
- Drogi dojścia do zawodu

Cele szczegółowe:

- Uczeń wymienia zawody przyszłości, zawody deficytowe i te, które od niedawna funkcjonują na polskim rynku pracy
- Uczeń zna wymagania, środowisko pracy i czynności interesujących go zawodów
- Uczeń wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody
- Uczeń zna drogi zdobywania wybranych zawodów
- Uczeń uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka
- Uczeń porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców
- Uczeń potrafi dokonać autoprezentacji
- Uczeń zna kompetencje kluczowe

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- Znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się,
- Wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie

Cele szczegółowe:

- Uczeń analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji
- Uczeń analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów
- Uczeń charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce
- Uczeń określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie kariery zawodowej - treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia - treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- Możliwości wyboru drogi zawodowej i edukacyjnej po ukończeniu szkoły podstawowej
- Czynniki planowania kariery edukacyjno - zawodowej
- Tworzenie Indywidualnych Planów Działania
- Planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego
- Podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery

Cele szczegółowe:

- Uczeń zna czynniki potrzebne do planowania kariery edukacyjno - zawodowej
- Uczeń potrafi opracować swój własny plan kariery zawodowej na podstawie swoich poznanych zasobów IPD
- Uczeń rozumie potrzebę dalszego kształcenia, kształcenia ustawicznego
- Uczeń realizuje marzenia
- Uczeń podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjnej

ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są uczniowie Szkoły Podstawowej nr 6 im. Jana Kochanowskiego w Malborku, ich rodzice i nauczyciele.

Program będzie realizowany sukcesywnie:

- w oddziałach przedszkolnych w formie preorientacji zawodowej, pogadanki, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, gier i zabaw zawodoznawczych
- w klasach I-III w formie orientacji zawodowej – wycieczki, konkursy, gry, pokazy, spotkania z przedstawicielami zawodów
- w klasach IV-VI w formie orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych i w ramach lekcji przedmiotowych
- klasy VII i VIII będą uczestniczyć w obowiązkowych lekcjach z doradztwa zawodowego (realizacja programu doradztwa zawodowego) a także będą mieli możliwość brania udziału w wycieczkach zawodoznawczych, prelekcjach i spotkaniach, konkursach oraz indywidualnych konsultacjach ze szkolnym doradcą zawodowym (w razie potrzeby)
- program przewiduje też pomoc zainteresowanym rodzicom (konsultacje indywidualne, prelekcje)

OSOBY REALIZUJĄCE PROGRAM I ICH ZADANIA

Dyrektor szkoły – odpowiedzialny za realizację działań doradztwa zawodowego, wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi

Doradca zawodowy – realizacja scenariuszy z doradztwa zawodowego, indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami, pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji uczniów, organizacja konkursów, prowadzenie tablicy informacyjnej, gromadzenie literatury, przedstawianie aktualnych informacji z rynku pracy i rynku edukacyjnego, pomoc w trafnym wyborze dalszej drogi zawodowej, współpraca ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego

Pedagog, psycholog – realizacja scenariuszy zajęć, pomoc w samopoznaniu, prowadzenie doradztwa zawodowego w klasach I-VI SP, określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów; włączanie treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów; współpraca z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; włączanie się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty)

Wychowawcy – określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów; eksponowanie w trakcie bieżącej pracy z uczniami związku realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; włączanie do swoich planów wychowawczych zagadnień z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; realizacja tematów związanych z

orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych; wskazywanie uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej; współpraca z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami; współpraca z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

Nauczyciel bibliotekarz – gromadzenie aktualnych publikacji zawodoznawczych, współpraca z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; opracowywanie, aktualizacja i udostępnianie zasobów dotyczących doradztwa zawodowego

Nauczyciel informatyki – publikowanie na stronie szkoły oraz profilu w mediach społecznościowych szkoły zagadnień z zakresu orientacji i doradztwa zawodowego

Pozostali nauczyciele uczący różnych przedmiotów – korelacja międzyprzedmiotowa (podstawa programowa): analiza programów nauczania poszczególnych przedmiotów co pozwala także włączyć nauczycieli w omawianie zagadnień z poradnictwa zawodowego - podział zadań wg. kompetencji, wiedzy, doświadczenia i umiejętności w zakresie doradztwa zawodowego. Koncepcja edukacji międzyprzedmiotowej - treści z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego integrowane są z treściami realizowanymi w ramach innych przedmiotów.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej

Pielęgniarka szkolna – organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów, pogadanki o przeciwwskazaniach do wykonywania zawodów.

Zadania nauczycieli

Bieżąca obserwacja pracy ucznia i osiągniętych przez niego efektów pod kątem predyspozycji do nauki danego przedmiotu oraz pomoc w określeniu mocnych i słabych stron ucznia, w szczególności:

- rozwijanie indywidualnych uzdolnień i zainteresowań uczniowskich,
- systematyczna kontrola efektów nauczania (próbne egzaminy, motywujący system oceniania itp.),
- realizacja obszarów doradztwa zawodowego w kontekście realizacji podstawy programowej

- przekazywanie informacji o zastosowaniu i przydatności danych treści nauczania w różnych dziedzinach życia(informacje pomocne w wyborze zawodu).

Zadania instytucji współpracujących w ramach realizacji doradztwa zawodowego

Szkoła aktywnie współpracuje z:

1. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Malborku:
 - diagnoza uzdolnień poznawczych i predyspozycji zawodowych
 - konsultacje indywidualne na terenie szkoły i poradni dla uczniów i rodziców
 - prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego
2. Szkołami programowo wyższymi:
 - prezentacja ofert kształcenia poprzez bezpośrednie spotkania przedstawicieli szkół z uczniami w szkole;
 - organizowanie Dni Otwartych dla uczniów klas VIII.
3. Powiatowym Urzędem Pracy:
 - wsparcie merytoryczne szkolnego doradcy zawodowego;
 - organizacja targów pracy oraz dni przedsiębiorczości.
4. Malborskim Centrum Wolontariatu:
 - promocja wolontariatu wśród uczniów.
5. Zakładami pracy w regionie:
 - organizowanie wycieczek zawodoznawczych, spotkań z uczniami;
 - organizowanie spotkań z właścicielami firm, jako przykładem ludzi, którzy odnieśli sukces zawodowy;
 - przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów na temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy.

METODY, FORMY I ZASOBY PRACY

Metody pracy do uczniów:

- Zajęcia warsztatowe
- Analiza przypadku
- Rozmowy doradcze
- Metody testowe
- Burza mózgów
- Mini wykład
- Plakat
- Skojarzenia
- Wycieczki zawodoznawcze
- Konkursy plastyczne dotyczące planowania kariery
- Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych, przedstawicielami różnych zawodów
- Udział w Targach Edukacyjnych Szkół
- Spotkania z absolwentami szkoły – losy absolwentów, kariera zawodowa
- Pogadanki, prelekcje, konkursy
- Gry i zabawy

Formy adresowane do rodziców:

- Zapoznanie rodziców z programem doradztwa zawodowego w szkole, pogadanki, prelekcje
- Udostępnianie informatorów szkół ponadpodstawowych i literatury z zakresu doradztwa zawodowego
- Indywidualne rozmowy z pedagogiem, doradcą zawodowym, psychologiem, wychowawcą
- Wykorzystanie doświadczeń rodziców w zakresie mobilności zawodowej
- Organizacja prelekcji, pogadek na zebraniach rodziców z doradcą zawodowym
- Przekazywanie na bieżąco informacji dotyczących kierunków kształcenia zawodowego w szkołach technicznych, rekrutacji do szkół, zawodów przyszłości, targów edukacyjnych.

Zasoby pracy:

- Filmy o zawodach
- Informatory o zawodach i kierunkach kształcenia, typach szkół

- Testy do badań indywidualnych i grupowych, kwestionariusze zainteresowań i uzdolnień
- Filmy instruktażowe
- Prezentacje multimedialne
- Tablica informacyjna
- Zakładka na stronie internetowej szkoły z doradztwa zawodowego

EFEKTY DZIAŁAŃ WSDZ

Uczeń

- Uczeń umie współpracować w grupie
- Potrafi samodzielnie zaplanować własną drogę kariery
- Zna swoje predyspozycje zawodowe
- Potrafi rozwijać zainteresowania
- Zna kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy
- Rozumie zależność wyboru zawodu od zainteresowań
- Zna zawody, wartość pracy
- Zna swoje zainteresowania, zdolności, umiejętności
- Zna ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych i dokonuje świadomego, trafnego wyboru zawodu
- Potrafi współpracować w grupie jest przygotowany do roli pracownika
- Potrafi przyjmować różne role społeczne i zawodowe
- Rozumie konieczność ustawicznego kształcenia
- Rozwija kompetencje kluczowe

Szkoła

- Konkurencyjność szkoły, poprawa jej wizerunku, poprawa jakości pracy szkoły
- Przygotowanie ucznia do pełnienia ról społecznych, zawodowych
- Podniesienie świadomości rangi doradztwa zawodowego
- Trafne wybory edukacyjne uczniów

Świadomi siebie uczniowie, mają większą motywację do nauki, pracy (przyczyni się do lepszych wyników nauczania)

REALIZACJA PROGRAMU W TRAKCIE EPIDEMII COVID-19

Wszelkie przedsięwzięcia realizowane w ramach WSDZ będą odbywały się zgodnie z zasadami reżimu sanitarnego. Część z przewidzianych działań może zostać odwołana, zawieszona lub realizowana w innej formie - dostosowanej do aktualnej sytuacji epidemicznej oraz aktualnych przepisów.

EWALUACJA PROGRAMU

- Indywidualne rozmowy z uczniami, rodzicami, wychowawcami
- Pogadanki
- Ankiety
- Informacje –burza mózgów

Rozmowy powinny dotyczyć tego, czy WSDZ:

- Uwzględnia potrzeby rozwojowe uczniów, rodziców, nauczycieli
- Rozwija ich wiedzę i umiejętności
- Kształtuje postawy i zachowania
- Buduje kompetencje osobiste i społeczne
- Angażuje wszystkich pracowników szkoły
- Angażuje instytucje zewnętrzne, rodziców.
- Analiza prowadzonej dokumentacji uczniów korzystających z porad i informacji zawodowych.

Załącznik nr 1: PROGRAM PREORIENTACJI ZAWODOWEJ DLA DZIECI Z ODDZIAŁU PRZEDSZKOLNEGO SP NR 6

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu preorientacji zawodowej są spójne z celami orientacji zawodowej (klasy I –III i klasy IV -VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

Cel główny

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, rozwijanie zainteresowań dzieci.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron, wartości.

Dziecko:

- określa, co lubi robić;
- podaje przykłady różnych zainteresowań;
- określa, co robi dobrze;
- podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych;
- opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Dziecko:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i te, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- opisuje różne funkcje pracy wykonywanej przez człowieka na wybranych przykładach;

- wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których uczestniczy (zakupy, koncert, poczta...);
- wskazuje związki pomiędzy zainteresowaniami, a pracą zawodową na wybranym przez siebie przykładzie;
- podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Dziecko:

- nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- nazywa czynności, których lubi się uczyć.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Dziecko:

- opowiada, kim chciałoby zostać;
- na miarę swoich możliwości planuje własne działania (lub działania grupy) poprzez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

Zadania z zakresu preorientacji zawodowej realizuje nauczyciel wychowania przedszkolnego, logopeda, psycholog, pedagog oraz rodzice reprezentujący różne zawody w ciągu całego roku szkolnego.

Metody pracy do uczniów:

- Skojarzenia

- Wycieczki zawodoznawcze
- Metoda projektu
- Pogadanki
- Gry i zabawy
- Konkursy plastyczne
- Filmy
- Spotkania z rodzicami reprezentującymi różne zawody

Ewaluacja działań

- pytania ewaluacyjne do dzieci dotyczące atrakcyjności zajęć
- zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców
- analiza prac dzieci, wykonanych w ramach działań z zakresu preorientacji zawodowej.

Załącznik nr 2: PROGRAM ORIENTACJI ZAWODOWEJ DLA KLAS I-III SP NR 6

Cel główny

Celem orientacji zawodowej w klasach I –III szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz rozwijanie zainteresowań i pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentuje swoje zainteresowania na forum;
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach);
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

Uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując na podstawowe czynności/zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

- Wychowawcy
- Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
- Pedagog, psycholog
- Nauczyciele świetlicy

Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się:

- na zajęciach edukacji wczesno- szkolnej w ramach realizacji podstawy programowej
- na dodatkowych zajęciach ze specjalistami
- w ramach wycieczek zawodoznawczych.

Metody pracy

- Metoda projektu
- Pogadanki
- Burza mózgów
- Skojarzenia
- Konkursy
- Dni talentów
- Wycieczki, firmy, instytucje
- Spotkania z przedstawicielami zawodów
- Praca w zespołach
- Pokaz
- Prezentacja

Efekty działań

- Uczniowie wiedzą ,że są zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu.
- Proaktywna postawa uczniów wobec pracy

Ewaluacja działań

- okresowe spotkania osób realizujących działania związane z orientacją zawodową poświęcone m.in. omawianiu skuteczność podejmowanych działań
- pytania ewaluacyjne do uczestników zajęć
- autorefleksję i samoocenę uczestników (swobodne wypowiedzi na zakończenie zajęć)
- zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców
- portfolio zawierające efekty pracy uczestników zajęć
- okresową ocenę stopnia realizacji celów szczegółowych zawartych w programie orientacji zawodowej przez wychowawcę poprzez analizę dokumentacji (dzienniki –tematy zajęć), analizę prac uczniów

Tematy zajęć:

- Praca- dlaczego ludzie pracują?
- Kim chcę być w przyszłości?
- Moje ulubione zabawki
- Poznajemy zawody
- Zawody w moim otoczeniu
- Co lubię robić – moje zainteresowania?
- Co potrafią sprawne ręce?
- Jak spędzam czas wolny?

Załącznik nr 3: PROGRAM ORIENTACJI ZAWODOWEJ W KLASACH IV-VI SP NR 6

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu orientacji zawodowej dla klas IV –VI są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klasy I –III szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

Cel ogólny

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

- określa własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia oraz kompetencje;
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- prezentuje swoje zainteresowania/uzdolnienia na forum z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady dla poszczególnych grup, opisuje różne drogi dojścia do nich oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- opisuje, czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka;

- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- wskazuje na różne sposoby zdobywania wiedzy (korzystając ze znanych mu przykładów) oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonizyjowego poradnictwa kariery.

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjnych i zawodowych;
- planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio, jak i pośrednio (otoczenie) z jego osobą.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

- Wychowawcy
- Nauczyciele
- Pedagog, psycholog
- Nauczyciel bibliotekarz
- Doradca zawodowy

Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się :

- na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych (lekcje przedmiotowe);
- zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych przez doradcę zawodowego, psychologa, nauczyciela bibliotekarza
- w ramach wycieczek zawodoznawczych do szkół zawodowych, firm

Metody pracy

- Metoda projektu
- Pogadanki
- Burza mózgów
- Skojarzenia
- Konkursy, Dni talentów
- Wycieczki, firmy, instytucje
- Spotkania z przedstawicielami zawodów
- Praca w zespołach
- Pokaz
- Prezentacja

Efekty działań

- Rozpoznaje swoje zainteresowania, mocne i słabe strony, umiejętności
- Wzmacnianie postawy samodzielności, odpowiedzialności i sprawczości uczniów tj. przekonania, że oni są podmiotami własnych działań zdolnymi do wprowadzania zmian w swoim otoczeniu.
- Przygotowanie uczniów do świadomego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych
- Zna wartość pracy i znaczenie pracy w życiu człowieka
- Zna czynniki wyboru zawodu

Ewaluacja działań:

- pytania ewaluacyjne do uczniów (umożliwiające uczniom np. samoocenę własnej aktywności na zajęciach, samoocenę stopnia zrozumienia/przyswojenia poruszanych treści)
- autorefleksje uczniów (swobodne wypowiedzi zarówno na rozpoczęcie, jak i zakończenie zajęć)
- analiza wytworów pracy uczniów,
- portfolio zawierające efekty pracy uczniów, np. „Teczka moich osiągnięć”,
- ankiety ewaluacyjne dla uczniów, rodziców,

Tematy zajęć:

- Poznajemy zainteresowania
- Zdolności i umiejętności
- Praca i znaczenie w życiu człowieka
- Różne sposoby zdobywania wiedzy
- Planowanie drogi edukacyjnej
- Mój wymarzony zawód
- Znam mocne i słabe strony
- Świat zawodów
- Motywacja
- Praca w zespole
- Hierarchia potrzeb
- Zawody na rynku pracy
- Umiejętności komunikacyjne

Załącznik nr 4: PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO W KLASACH VII-VIII SP NR 6

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego dla klas VII –VIII szkoły podstawowej są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klas I –VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w szkołach ponadpodstawowych.

Cel ogólny

Celem doradztwa zawodowego w klasach zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji, kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy i rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie VII –VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia);
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno- zawodowych;
- charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania;

- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- dokonuje autoprezentacji;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

Uczeń:

- planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu:

- Wychowawcy
- Nauczyciele
- Pedagog, psycholog

- Nauczyciel bibliotekarz
- Doradca zawodowy
- Pielęgniarka szkolna
- Nauczyciel informatyki

Realizacja programu doradztwa zawodowego obejmuje:

- wszystkie przedmioty w ramach korelacji międzyprzedmiotowej i realizacji celów przedmiotowych kształcenia ogólnego np. wiedzę o społeczeństwie, geografii, język polski, wychowanie do życia w rodzinie
- zajęcia z doradztwa zawodowego
- godziny wychowawcze
- zajęcia obejmujące wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu (w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej)
- konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym
- warsztaty dotyczące umiejętności planowania kariery, poznania swoich umiejętności, zdolności
- inne działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole (np. targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, udział w wizytach zawodoznawczych w firmach)
- działalność wolontariatu

Metody pracy

- Metoda projektu
- Pogadanki
- Burza mózgów
- Konkursy
- Dni talentów
- Wycieczki, firmy, instytucje,
- Spotkania z przedstawicielami szkół zawodowych
- Warsztaty
- Prelekcje

- Prezentacja
- Programy komputerowe
- Metody testowe- testy predyspozycji i preferencji zawodowych
- Konsultacje indywidualne
- Badania ankietowe, kwestionariusze
- Analiza przypadku

Efekty działań

Uczeń:

- Zna swoje zainteresowania, mocne i słabe strony, umiejętności, zdolności
- Zna wartość pracy i znaczenie pracy w życiu człowieka
- Zna czynniki wyboru zawodu
- Potrafi trafnie zaplanować własną drogę edukacyjno zawodową
- Jest przygotowany do pełnienia roli pracownika
- Zna aktualny rynek pracy, zawody przeszłości i przyszłości
- Zna ofertę edukacyjną szkół warszawskich
- Potrafi dokonać autoprezentacji
- Zna kompetencje i kwalifikacje na współczesnym rynku pracy
- Wymienia umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.
- Potrafi współpracować w grupie
- Rozwija kompetencje uniwersalne
- Jest przygotowany do ustawicznego kształcenia się

Ewaluacja działań

- pytania ewaluacyjne do uczniów (umożliwiające uczniom np. samoocenę własnej aktywności na zajęciach, samoocenę stopnia zrozumienia/przyswojenia poruszanych treści)

- portfolio zawierające Indywidualny Plan Działania
- analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć)
- obserwacja poziomu zaangażowania i motywacji, zachowań uczniów
- rozmowa doradcza z uczniem
- spotkania z absolwentami szkoły

Tematy zajęć z doradztwa zawodowego

klasy VII	klasa VIII
1. Doradca zawodowy - kto to taki? 2. Szkoła podstawowa i co dalej? 3. Moje zdolności - Kwestionariusz inteligencji wielorakich 4. Zgadnij, jaki to zawód 5. Kwestionariusz zainteresowań zawodowych 6. Praca jako wartość w życiu człowieka 7. W pracy liczą się kompetencje 8. Jakie jest Twoje zdanie? - autoprezentacja 9. Rozmowa kwalifikacyjna 10. Jak pomogły mi zajęcia z doradztwa zawodowego?	1. Jak zaplanować przyszłość edukacyjno-zawodową? 2. Z czego składa się wynagrodzenie pracownika? 3. Kompetencje na rynku pracy 4. Tworzymy CV 5. Tworzymy CV 6. Zawody na rynku pracy 7. Ograniczenia czy możliwości? Przeciwwskazania do wykonywania zawodu 8. Jak długo się uczymy? 9. Jak może wyglądać praca w przyszłości? 10. Moja przyszłość edukacyjno-zawodowa

Opracowanie: Małgorzata Pacholec

Aktualizacja: Agata Piwowar

Pozytywna opinia Rady Rodziców z dnia 22 września 2021 r.

Pozytywna opinia Rady Pedagogicznej z dnia 29 września 2021 r.